St. 130 Poštnina plačana v gotovini (conto corrente con la posta) V Trstu, v petek 2. junija 1922 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVII

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm.*) — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 cent osmrtnice, in zahvale, poslanice in vabila po L 1·—, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, znajnanj pa L 2 — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

izhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan ... uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi ... se pošiljajo ... pisma se ne sprejemajo, rokopisi ... računajo. Izdajatelj in ... Štefan Godina. — Lastnik tiskarn... rost. Tisk tiskarna Ed. ... znaša za mesec L 7.—, 3 mesece ... pol leta L 32.—, in celo ... 60— Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprava št. 11-57.

Patriotizem in patriotizem

Prišlo je tako daleč, da moramo imenovati v uvodnem članku list «Marameo». Ni naša krivda. «Marameo» je nedavno kritiziral dejstvo, da ima poštni urad v Ajdovščini še vedno slovensko-nemški pečat. Pozival je poštno ravnateljstvo, naj to odpravi. V odgovor se je oglasil poštni upravitelj v Ajdovščini gosp. Castellani, ki je «Marameu» pisal odločno pismo, da če se gospoda v Trstu in Rimu ne zganejo, bo on sam kot zaveden in navdušen Italijan to stvar uredil. Kakor doznavamo iz ajdovskega dopisa v včerajšnji «Edinosti», je gospod Castellani to, kar je obljubil v «Marameu», tudi izvršil. Ta slučaj je tipičen. Merodajni faktorji, ki so poklicani, da gotove zadeve v naši pokrajini zakonitim potom urede, so ali počasni ali pa indolentni, in zato se najde posamezen uradnik, kateri uredi kako zadevo, ki spada edino v področje zakonodajalca, kar meni nič, tebi nič, na lastno roko. Nagibi, ki vodijo te uradnike pri takem postopanju, so različni. Eden je navdušen patrijot, drugi sovraži Nemce, tretji Nemce in Slovence, četrti hoče biti praktičen, petega veseli izpremememba itd. Naša sodba o tem postopanju je znana. Odločno obsojamo take samolastnosti in ravno tako odločno zahtevamo, da se ne sme dopuščati, da bi se uradnik bavil z zadevami, katere so edino in izključno torišče zakonodajalca. Posebno odločno pa obsojamo take pojave, če jim je podlaga svraštvo do našega življa in preziranje naših zakonitih pravic.

Hočemo se nekoliko baviti s pojavom, kakor je goriomenjeni gosp. Castellanija, kateri se pri svoji samolastnosti pozivlje na svoj patrijotizem. Obračamo se tu do vseh 40 miljonov Italijanov, ter Vam vsem, od D'Annunzia do Bombaccija in od Trevesa do Mussolinija, izjavljamo: gospoda, vsi ste dobri italijanski patriotje, taki patriotje, da bi se lahko marsikateri narod mnogo naučil od Vas. Medseboj se tepete in kregate, toda, če gre za ime Italije, ste vsi edini. Ravno radi tega smatramo, da je popolnoma nepotrebno, da se bodisikateri Italijan pri kakem svojem činu sklicuje posebej na svoj patrijotizem. In slučaj, kakor je goriopisani gosp. Castellanija, je v naših očeh zloraba ali vsaj napačno pojmovanje patriotizma.

Pravi patrijot ne bo samo srčno ljubil svoje domovine, ne bo samo v slučaju potrebe dal svojo kri za domovino, ampak gledal bo vedno, da se povsod čuva ugled domovine in da ta ugled še vedno raste. Prvi predpogoj, da bo evropska država uživala ugled, pa je ta, da ves svet zna o tej državi, da se v njej spoštujejo zakoni, da je zakon nad vsem in vsemi. Pravi patrijot, ki vidi nedostatke v zakonodaji, se bo, če je potreba tudi z italijansko vročekrvnostjo, vrgel na zakonodajne činitelje, jih napadal in obsojal, toda nikoli se ne bo spozabil tako daleč, da bi zlorabil svojo uradniško moč ter se postavil nad zakon.

Ne čutimo se poklicane, da bi dajali Italijanom lekcije o patrijotizmu. Mi izražamo samo svoje mnenje, kaj smatramo mi za pravi patrijotizem. Le patrijotizem reda je za nas predpogoj za resnično izpolnjevanje državljanskih dolžnosti. Znan je izrek nekega glasovitega vojskovodje: boljši je en slab poveljnik, nego dva dobra. Ta izrek velja ne samo za vojsko, ampak za vsak življenjski pojav in v prvi vrsti za državo. Naj ima država tudi slabega zakonodajalca, naj bo ta zakonodajalec počasen in indolenten, vedno je boljše za državo, nego če v njej vsak zapoveduje, kakor se mu zljubi.

Posledice različnih samolastnosti občutimo najbolje mi v naši deželi. Kar velja v področju sežanskega komisarja, se ne priznava v postojnskem okraju, kar je v Gorici dovoljeno, je v Trstu nemogoče. To radi tega, ker imamo v gotovih zadevah toliko zakonov, kolikor komisarjev, oziroma včasih celo orožniških poveljnikov. Značilno je za naše razmere, da se dva naša človeka iz različnih vasi takoj v začetku pogovora bavita s svojimi orožniškimi poveljniki ter pretresujeta različne primere, v katerih je ta poveljnik postopal na ta način, oni pa na drug način. Ta pojav se ne da opravičiti ne z besedami demokratičnost, ne svoboda, ne liberalnost, ta pojav ima samo eno ime: nered. In zato izjavljamo špecijelno gospodu ajdovskemu poštnemu upravitelju Castellaniju: tudi nam že skrajno presedajo nemški pečati, toda smatramo za svojo državljansko dolžnost, da počakamo, dokler se bodo ti pečati odpravili z odlokom iz Rima. In naše mnenje je, gospod Castellani, da bi bili Vi bolje storili, če bi bili tudi počakali.

Italija

Fašistovski izgredi v Emiliji. — Več socialističnih zadrug sežganih.

BOLOGNA, 1. Fašistovski četasi se nadalje zbirajo v Bolonji. Število fašistov, ki so do sedaj nakopičeni v mestu, znaša že nad 10.000 in pričakujejo se novi oddelki. Demonstracije po mestu se nadaljujejo in so predvsem naperjene proti prefekturi. Istočasno se vršijo nasilni izgredi proti socialistom in njihovim ustanovam.

Do velikih izgredov je prišlo tudi v pokrajini: V Castenasu so fašisti zažgali konsumno zadrugo in Ljudski dom, potem ko so opremo in podove oblili z bencinom in petrolejem. V Budrio je skušal oddelek kakih 500 fašistov zažgati zadrugo, toda javna straža je to preprečila. Vdrli so v več zasebnih stanovanj vidnejših socialistov. Kljub posredovanju javne straže se je fašistom posrečilo vdreti v neki komunistični krožek, ki so ga zažgali.

Fašisti so tudi pretrgali brzojavne in telefonske zveze med Bolonjo in ostalo Italijo.

30.000 izvodov «Stampe» uničenih.

TURIN, 1. Predvčerajšnjim sta dve četi turinskih fašistov ustavili tri vozove, ki so vozili 30.000 izvodov «Stampe». Fašisti so se polastili izvodov, jih polili z bencinom in zažgali. 14 fašistov je bilo aretiranih. Fašisti so se baje hoteli maščevati nad «Stampo» radi uvodnega članka, ki ga je bil list objavil pod naslovom «Kriza fašizma».

Jugoslavija

Predložitev pismenega Lloyd Georgejevega načrta za izvršitev rapallske pogodbe Italijanska vlada želi rešitev še pred poroko kralja Aleksandra

BELGRAD, 31. Angleški ministrski predsednik Lloyd George je predložil jugoslovenski vladi pismen načrt o izvedbi rapallske pogodbe, in sicer direktno potom jugoslovenske delegacije v Rimu. V tem načrtu se v splošnem potrjuje, kar je angleški delegat Gregory ustno sporočil jugoslovenski in italijanski delegaciji v Genovi v imenu angleškega ministrskega predsednika. Razen tega izraža Lloyd George v tem pismenem načrtu svoje mnenje glede mešane komisije za izdelavo pravilnika za baroško luko. «Politika» doznava, da je Lloyd George umaknil svoj prvotni predlog, naj bi bila v tej komisiji zastopana tudi Anglija z enim delegatom. Po svojem današnjem predlogu bo imela ta komisija šest članov, in sicer tri Jugoslovene in tri Italijane. Komisija se bo takoj sestala, čim se podpiše sporazum, ki definitivno odloča glede Šušaka Jugoslaviji v prilog, glede baroške luke pa ustvarja v splošnem le provizorno stanje. Po tem predlogu Lloyd Georgea mora ta komisija končati svoje delo tekom enega meseca. V tem roku mora izdelati definitivni pravilnik o Barošu in Bankini. Toda dasi prepušča angleški ministrski predsednik vprašanje baroške luke mešani komisiji v razsojo, izraža vendarle tudi svoje mnenje o tej stvari. Kot podlago za sporazum jemlje Lloyd George zapisnik seje jugoslovenske in italijanske delegacije v Villi Spinola z dne 12. novembra 1920 povodom pogajanj glede rapallske pogodbe. Takrat je italijanski delegat Salata predlagal, naj pride vsa baroška luka pod Jugoslavijo, toda s pogojem, da pride Zadar pod Italijo. Ker je Jugoslavija priznala italijansko suverenost nad Zadrom, vidi Lloyd George v tem obveznost Italije, da mora priznati Baroš in Bankino Jugoslaviji kot bistven del njene teritorijalne suverenosti. Glede Zadra priznava Lloyd George potrebo, da se temu mestu zagotovi obmejni promet. Prvotni pas okrog Zadra se je zmanjšal. Prej se je predlagala cona 20 km, sedaj pa naj bi se ta pas skrčil in naj bi znašal 5 do 15 kilometrov. Obsegal naj bi tudi otok Uljan, ki je pred Zadrom. Ako bi jugoslovenska in italijanska vlada sprejeli ta predlog Lloyd Georgejev, se bo morala Italija obvezati, da izprazni Sušak tekom petih dni po podpisu dogovora in tretjo cono v Dalmaciji tekom štirih dni. Kakor se poroča iz Rima, želi italijanska vlada, naj se sporazum o izvedbi rapallske pogodbe podpiše pred poroko kralja Aleksandra, da pridejo prijateljski in prisrčni odnošaji med obema kraljevinama pri kraljevi poroki še bolj do veljave in sicer potom delegacije, ki naj zastopa italijansko kraljevino v Belgradu povodom poročnih svečanosti.

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo

LJUBLJANA, 1. «Slov. Narod» javlja iz Belgrada: Minister dr. Ivo Krstelj je sinoči z orient-ekspresom dospel iz Rima v Belgrad. Minister dr. Krstelj je podal Vašemu dopisniku to-le izjavo o poteku zadnjih pogajanj z italijansko vlado glede sporazuma v Rimu.

Poslednji dnevi bivanja v Rimu so bili izpolnjeni z neprestanim delom. Naša delegacija mi je pred odhodom iz St. Marghérite stavila v dolžnost, da z zastopniki italijanske vlade definitivno dokončam v Rimu pogajanja ter zaključim sporazumne pogodbe. Radi raznih tehničnih ovir nismo mogli sporazuma v St. Margheriti zaključiti, pred vsem radi slabe brzojavne zveze. Skupno z našim rimskim poslanikom g. Antonijevićem in strokovnjakoma gg. dr. Rybařem in dr. Hacinom smo sporazumno z italijanskima delegatoma državnim tajnikom Contarinijem in državnim podtajnikom mrnistrstva zunanjih zadev Tosti-Valminuto določili definitivni tekst sporazuma in konvencijam. Posvetovanja so bila dolgotrajna in naporna. Sporazumne pogodbe so bile šele podpisane in njih tekst parafiran od moje strani na postaji v momentu mojega odhoda. Za našo vlado sem sporazum podpisal jaz, za italijansko pa državni podtajnik g. Tosti. Sporazum je zelo obsežen in obsega dve pogodbi:

1. sporazumno pogodbo glede Reke in Baroša in

2. sporazumno pogodbo glede mesta Zadra.

Pričakovati je, da bodete obe vladi, naša in italijanska, podpisali sporazum v najkrajšem času in da prične Italija takoj po odobritvi in podpisu z izpraznitvijo Sušaka in tretje dalmatinske cone.

Kakor mi je znano, so iz Rima izdane že vse potrebne odredbe za izpraznitev teh krajev in da se izpraznitev na željo Italije izvrši še pred kraljevo poroko. Merodajne oblasti so že prejele gotova navodila. Tudi jugoslovenske oblasti so pripravljene, da zasedejo nam priznane dalmatinske kraje in Sušak.

Sporazum glede mesta Zadra obsega 21 obširnih pogodbenih določil.

Sporazum glede Reke je provizoričnega značaja. Tekom dolgih razprav je bilo slednjič določeno, da se ustanovi mešana komisija, obstoječa iz treh jugoslovenskih in treh italijanskih članov. Ta komisija, ki bo imela svoj sedež v Opatiji, prične takoj s svojim delom, čim bo pogodba podpisana od obeh interesiranih vlad.

Po mnenju dr. Krstlja so pogajanja popolnoma definitivno zaključena in obe vladi, naša in italijanska, bodeta tekom prihodnjih dni sporazum odobrili, izmenjali brzojavne depeše o ratifikaciji ter si medsebojno čestitali.

Pred odhodom iz Rima po končanih in zaključenih pogajanjih je bil minister dr. Krstelj sprejet v avdijencu pri kralju Emanuelu. Avdienca e bila izvršena na izrecno željo italijanskega kralja. Kralj Emanuel je ministru dr. Krstlju čestital na zaključku sporazuma ter ga naprosil, naj bo v Belgradu tolmač iskrenih in prijateljskih čustev napram jugoslovenskemu kraljevskemu dvoru in napram vsej državi.

Takoj po prihodu je minister dr. Krstelj sinoči poročal o uspehih pogajanj in o sklenitvi sporazuma ministru zunanjih zadev, dr. M. Ninčiću. Danes sta se oba ministra odpeljala z ljubljanskim brzovlakom do Slavonskega Broda in potem v Sarajevo, da poročata v lidži ministrskemu predsedniku g. Nikoli Pašiću o uspehih sporazuma, sklenjenega v Rimu. Sporazum z Italijo je smatrati za perfekten.

Nova napetost med Bolgarsko in Jugoslavijo vsled vpadov bolgarskih komitašev na jugoslovensko ozemlje

BELGRAD, 31. Oficiozno poročilo pravi: Vsled neprestanih vpadov bolgarskih komitašev na naše ozemlje, komitašev, ki se po izvršenem vpadu mirno vračajo na Bolgarsko, ne da bi bili kakorkoli ovirani s strani bolgarskih oblastev, je poklical minister vnanjih stvari danes k sebi bolgarskega zastopnika v Belgradu.

Minister vnanjih stvari je sporočil bolgarskemu zastopniku, da Jugoslavija ne more nikakor trpeti tega stanja, ki se protivi vsaki želji po ohranitvi rednih odnošajev med obema državama. To stanje ogroža mir, in Jugoslavija ne prevzema nikake odgovornosti za težke posledice, ki bi jih moglo povzročiti.

Istočasno so bili opozorjeni na to stanje zavezniške vlade in Zveza narodov.

Delo razmejitvene komisije v severni Jugoslaviji

LJUBLJANA, 31. Pred štirinajstimi dnevi je mednarodna razmejitvena komisija določila koto 380, 2 km vzhodno od Toke (Prekmurje) za dotikališče med Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko, kakor je bilo to predvideno v st. germainski in trianonski mirovni pogodbi. Od Toke do Radgone poteka meja neizpremenjeno, kakor je bila določena svoječasno. Od Toke do Sv. Ane se vjema z dosedanjo administrativno mejo, tako da ostanejo občine Drakova, Matjaševci, Kuzma, Gornji Slaviči, Serdica in Očinje v Jugoslaviji. Od Sv. Ane do Radgone tvori novo mejo stara državna meja med Avstrijo in Madžarsko, veljavna že od leta 1867. Na meji od Toke do Radgone že postavljajo mejnike. Razmejitvena dela bodo končana do 15. junija, nakar se izvrši končnoveljavna zasedba tega ozemlja. Ob Muri se nadaljujejo tehnična dela. Ker doslej ni bilo novega načrta o regulirani Muri, zbirajo sedaj tudi katastralne in topografične podatke, tako da se na zemljevidih, kakor tudi v katastralnih mapah zaznamujejo nove meje. V odseku od Mure do Košenjaka in Ovševega, severno od Solčave, določi mednarodna razmejitvena komisija v kratkem natančno končnoveljavno mejo. Tehnična dela in postavljanje mejnikov v tem odseku, bo končano koncem meseca septembra. V sektorju od Ovševega do Peči, najzapadnejši točki Jugoslavije, kjer je bila meja že prošlega leta natančno določena in zaznamovana, se začno tehnična dela, ki so doslej radi visokega snega v Karavankah počivala, začetkom meseca junija in bodo dokončana meseca septembra ter bodo dotlej postavljeni tudi mejniki. Razmejitev med Jugoslavijo in Avstrijo bo tedaj ob tem času zaključena, izvzemši majhen del pri Podorenskem sedlu, dolg približno 3 km. Jugoslovenska razmejitvena komisija zahteva, da seže jugoslovenska meja do gostilne Poljana, kakih 500 m severno od sedanje deželne meje, na kar pa avstrijska delegacija noče pristati. Dne 8. junija se poda vsa mednarodna razmejitvena komisija na lice mesta da odloči tudi glede te zadnje sporne točke. S tem se dela mednarodne razmejitvene komisije zaključijo.

Posojilo zagrebške mestne občine

ZAGREB, 31. Dne 29. t. m. je bila seja zagrebškega mestnega sveta, na kateri je bil soglasno sprejet predlog, naj se najame posojilo pri bančni tvrdki Fr. Benson & Co. v Londonu v znesku 500.000 angleških funtov ali 600 miljonov kron. Demokratski mestni svetniki niso glasovali. To posojilo se obrestuje po 10 odstotkov in se ima vrniti v 40 letih, oziroma v 80 polletjih.

Čehoslovaška

Čehoslovaška zbornica izrekla zaupnico dr. Benešu.

PRAGA, 31. Narodna skupščina je snoči zaključila načelno debato o Beneševem ekspozeju glede notranje in zunanje politike Češkoslovaške republike in o genovski konferenci. Govorilo je več govornikov, ki so v imenu svojih strank in klubov pojasnili stališče napram politiki dr. Beneša. Nemci, Madžari in pristaši slovaške ljudske stranke so vprizorili v zbornici velike kravale ter dvignili viharen trušč in hrušč proti ministrskemu predsedniku.

Ko se je hrup polegel, je odgovarjal ministrski predsednik Beneš posameznim govornikom:

Umevno je bilo samo po sebi je dejal dr. Beneš, da je opozicija kritizirala mirovno pogodbo, da so jo kritizirali Nemci in Madžari. Ne smemo a priori zavreči versaillske mirovne pogodbe kot podlago za novo Evropo. Potreba jo je samo izpolniti. Versaillska mirovna pogodba je bila nujno potrebna. Mi smo se pred vojno branili absolutizma Nemčije in sedaj vidimo v antanti vse pogoje za stvarna demokratska načela in za nadaljno demokratsko zunanjo politiko Evrope. Radi tega priznavamo versaillsko pogodbo. Kljub vsem nasprotstvom obstoja med Anglijo in Francijo velika interesna sfera in edinost med tema dvema državama je zelo koristna za nadaljni razvoj Evrope. Vsak nasprotnik Francije in vsak očividec mora priznati, da je Francija po vojni vsa razočarana, lahko torej razume, zakaj zahtva Francija s tako odločnostjo plačilo reparacij.

Dr. Beneš je dalje kratko in precizno očrtal cilje politike male antante. Omenil je:

Mala antanta je povsem defenzivnega sistema. Ustanovljena je bila v svrho vzdrževanja miru brez vsakih agresivnih namenov. To dokazujejo naša pogajanja z Avstrijo. Naglašati pa moramo tudi, da so naši odnošaji do Nemčije popolnom korektni. Mi hočemo v naši politiki zasledovati cilje miru v notranjosti in na zunaj.

Dalje je dr. Beneš zbornici naznanil, da Češkoslovaška republika sklene v kratkem pogodbo s sovjetsko Rusijo. V tem oziru je dr. Beneš zbornici naznanil, da je svoječasno v Genovi dal berlinskemu poslaniku Girsi in legacijskemu svetniku dr. Voračku vsa potrebna navodila, da se v konkretnih vprašanjih sporazumeta z ruskimi zastopniki. To se je pred dnevi tudi zgodilo in vsebina pogodbe je že parafirana. Formalno bo zadeva tekom kratkega časa dokončana in zaključen. Glede pravnega priznanja sovjetske vlade bo Češkoslovaška postopala sporazumno z drugimi evropskimi državami.

Ob zaključku govora je bornica priredila ministrskemu predsedniku viharne ovacije, dočim so Nemci, Madžari, komunisti in slovaški poslanci ljudske stranke dvignili urnebesen vihar.

Pri glasovanju o zaupnici dr. Beneša je velika večina zbornice izrekla popolno zaupanje ministrskemu predsedniku. Proti so glasovali Nemci, Madžari, komunisti in poslanci slov. ljudske stranke.

Bolgarska

Kongres bolgarske poljedeske zveze končan

SOFIJA, 31. Danes se je končal kongres bolgarske poljedelske zveze. Kongres je odobril razne predloge glede notranje in vnanje politike in je izrazil vse zaupanje vladi Stamboliskega.

Rusija

Reorganizacija ruske rdeče armade

BERLIN, 30. Po poročilih iz Moskve in Rige biva že delj časa v Moskvi nemški general Bauer. Nemški general ima nalogo temeljito reorganizirati sovjetsko armado. Obenem razpravljajo v Moskvi načrt, kako voditi transporte vojnega materiala na progi Moskva - Kovno - Königsberg.

Protižidovsko gibanje v sovjetski Rusiji

DUNAJ, 31. Rusko sovjetsko časopisje poroča, da je zavladalo zlasti v nižjih ljudskih slojih protižidovsko razpoloženje, ki povzročuje sovjetski vladi nove težkoče. Protižidovske demonstracije so se vršile v zadnjem času predvsem v zapadnoruskih mestih, pa tudi v Moskvi, kjer so našli na tramvaju nekega žida, ki ej imel pri sebi vrečo z otroškim truplom. Žid je vsled pomanjkanja mrtvaških krst hotel na ta način nesti svoje dete na židovsko pokopališče, toda razjarjeno ljudstvo je mislilo, da gre za ritualni umor ter je vojaštvo le z veliko težavo preprečilo pogrome. Množica je upila, da so krivi ruske nesreče židovski komisarji, ker so izdali ukaz o rekviziciji cerkvenega in samostanskega imetja. Časopisje obtožuje protirevolucionarce, da hujskajo ljudstvo k pogromom.

Poljska

Pred podpisom 20-letnega sporazuma Male entente

LVOV, 1. «Kuryer Poranny» javlja iz Pariza, da se na dan poroke kralja Alaksandra sestanejo v Belgradu ministrski predsedniki čehoslovaške republike, Jugoslavije in Romunije. Podpišejo definitivni 20-letni sporazum, ki striktno določa politične smernice Male entente, kakor tudi politično stališče Male entente napram poljski republiki, Grški, Madžarski in Bolgarski.

Nesreča na morju

PORTLAND, 30. Neki parnik je zadel ob transatlantski parnik «Welch Prinz». Šest strojnikov «Welch Prinza» je utonilo. Bilo je tudi mnogo ranjenih. «Welch Prinz» se je potopil v pol uri.

Anglija

Angleška politika nasproti Nemčiji. — Izjave Lloyda Georgeja v dolnji zbornici

LONDON, 1. Poslanska zbornica. Harnsworth je odgovarjal na vprašanja glede zločinov, ki se očitajo Turkom in Grkom. Vlada je dobila s pričami podprto poročilo o turških grozodejstvih proti Grkom v okraju Trapezunta. Vlada je naredila vse, kar je mogla, da bi se poslala na lice mesta preiskovalna komisija, toda preden pride ameriški odgovor, ki se pričakuje za danes, se ne more nič ukreniti.

Churchill je poudarjal v odgovoru na vprašanje o razmerah na Irskem, da bi irski narod sprejel z veliko večino angleško-irsko pogodbo, če bi mogel svobodno izraziti svoje mnenje. Govornik smatra, da je dogovor Collins - De Valera nasproten pogodbi in da angleška vlada ne bo opustila nadzorstva nad vsem, kar bi moglo ovirati izvrševanje pogodbe.

Asquit je izjavil, da smatra položaj za zelo resen. Začela se je nato razprava o odškodninah. Glynes je v imenu lalenristične stranke priznal Franciji pravico, da da izvršiti versaillesko pogodbo in da naredi Nemčijo vojaški ne nevarno, poudarjal je pa, da je v tej pogodbi predvidena Zveza narodov, organizacija, ki ima dovolj sredstev, da zagotovi Franciji varnost. Govornik je očital vladi, da je dajala Franciji tekom volitev neizvršljive upe in tako vzpodbujevala Francijo na napačno politiko. On smatra, da je prišel čas, ko se morajo angleške in francoske čete umakniti iz Porenja. Glynes je končno govoril o mednarodnem posojilu, ki bi omogočilo Nemčiji plačanje odškodnine.

Govoril je nato Lloyd George, ki je izjavil, da z veseljem naznanja, da je napetost zaradi odškodnine popustila in da se bližajo pogajanja sporazumu. Ministrski predsednik se je nato branil pred Glynesovimi očitki in je poudarjal, da ni nikoli podal izjav, ki bi bile mogle zapeljati Francijo na napačno pot. Spominjal je več Glynesovih govorov in izjavil, da so se Clemenceau, Wilson in on sam pokazali bolj popustljivi nasproti Nemčiji nego Glynes v omenjenih govorih. Lloyd George je poudarjal, da daja versailleska pogodba odškodninski komisiji nalogo, da sesliši pojasnila Nemčije in da presoja njeno plačilno zmožnost in ukrepa v tem zmislu. Govornik je nato obžaloval, da niso zastopane v odškodninski komisiji Zedinjene države, katere bi bile s svojo nepristranostjo gotovo preprečile dosedanje spore.

Glede odnošajev med Francijo in Anglijo je George izjavil: «Vse, kar morem za sedaj reči, je, da ni vzrokov za nesoglasje med Francijo in Anglijo in vse kaže, da bo prišlo v vprašanju odškodnin do rešitve, primerne toliko za dolžnika kolikor za upnika. Reklo se je, da bi se morala Velika Britanija odreči kreditom nasproti zaveznikom, ne da bi se dalo njej, kar ji gre. Pripravljeni smo razpravljati o razveljavljenju dolgov, toda pod pogojem, da imamo enake koristi, kakor jih dajamo drugim. Vesel sem, da se je nemška vlada potrudila, da odgovori na zahteve odškodninske komisije. Vem, kako težka je za vlado, kakor je nemška, uvedba velikih davkov v svrho poravnanja dolga v inozemstvu in kako težko je to bilo predvsem spričo revolucij in protirevolucij v Nemčiji. Tuja vojska zaseda sedaj del nemškega ozemlja in tuje komisije izvršujejo kontrolo v Nemčiji. Nemčija je morala razen tega sprejeti razkosanje svojega ozemlja. Vse to zahteva velik pogum s strani nemške vlade. Lloyd George smatra, da bo nemška vlada držala svojo obljubo glede izvršitve versailleske pogodbe. Če bi bila v Nemčiji vlada, ki bi se upirala izvršitvi versailleske pogodbe, bi Anglija nastopila skupno s Francijo za njeno izvršitev. Vodili smo spravljivo politiko — je dejal Lloyd George — upoštevajoč težkoče, s katerimi se bori Nemčija, in posledica tega je bila, da so v Franciji sami krivo razumeli naše namene. Vkljub temu nadaljujemo staro tradicionalno politiko Anglije. Če pa bi Nemčija prišla in nam rekla: Mi odklanjamo izvršitev pogodbe, bi to bilo drugo vprašanje. Danes pa nemška vlada nastopa proti velikim težkočam in izgublja del svojih pristašev samo zato, ker je sprejela zadnjo zahtevo odškodninske komisije. Jaz smatram, da ima nemška vlada v teh razmerah pravico do vsega upoštevanja in spoštovanja. Res je na drugi strani, da nemška vlada deluje tudi v interesu Nemčije same, ker odklonitev izvršitve pogodbe bi imela za posledico takojšnji polom Nemčije. Ni treba, da Francija nastopa sama v slučaju odpora proti pogodbi. Mi Angleži smo podpisali to pogodbo, dolnja zbornica jo je odobrila, moramo jo torej spoštovati. Naj bo napačna luč, v kateri se kaže naše stališče, kakršnakoli, mi bomo vztrajali pri spravljivi politiki in pri politiki izvrštve določb pogodbe. Brezmiselno bi bilo, da govorim o razpravah tekom treh zadnjih tednov. Smatram, da se ne bo treba povrniti na nje in razpravljati o posledicah osamljene politike. Vse kar morem reči, je to, da bi osamljena akcija s strani kateregakoli zaveznika ogrozila sporazum med njimi.

Pred zaključkom seje je govoril še Robert Cecil, ki je poudarjal, da se ne sme pripisovati krivda za slabo poslovanje pogodbe Zedinjenim državam. Bilo bi bolj dostojno in bolj politiški, če bi Anglija povedala odkrito Franciji, da se od Nemčije preveč zahteva, in da je treba omejiti za-

hteve ne zaradi usmiljenja, temveč zato, ker so krivične. To bi bilo edino sredstvo za rešitev evropske gospodarske krize.

Seja je bila nato zaključena.

Potovanje italijanske delegacije po Angliji

LONDON, 31. Vsled povabila italijansko-britanske zveze bo prispela v London dne 12. junija italijanska delegacija, katera bo sprejeta tekom bivanja v angleški prestolnici tudi od ministrskega predsednika. Angleška vlada bo priredila njej v čast banket. Delegacija bo ostala v Londonu kak teden, a nato bo obiskala Manchester, Glasgow, Edimburg, Newcastle in druga važnejša angleška mesta.

Krvavi boji v Belfastu

BELFAST, 31. Tekom današnjega dne je bilo v Belfastu 10 ubitih, 16 pa ranjenih. Povod spopadom je dal umor nekaterih policijskih agentov s strani sinfejnovcev. Boj se je nadaljeval še čez 23. uro, ker sta obe stranki dobili ojačenja. Več hiš je bilo požganih. V eni so našli dva starčka vsa preluknjana od krogelj.

Morilec žene obešen

LONDON, 1. Major Hebert Arnstrny, angleški odvetnik, ki je umoril svojo ženo, je bil včeraj v Glocesteru obešen.

Nemčija

Nemški državni zbor izrazil vladi zaupnico
Državni zbor odgoden do 13. junija

BERLIN, 1. V državnem zboru je bila skoraj enoglasno odobrena nemško-danska pogodba, s katero se odstopa severni Šlesvig Danski. Kancler Wirth je izjavil, da je pogodba, katero je državni zbor odobril sicer epilog žalostnega dogodka, toda on vendar upa, da bo ta pogodba doprinesla k postopni poravnavi narodnih sporov.

Neodvisni socialisti so predložili interpelanco, s katero zahtevajo pojasnil o pogajanjih glede odškodnin, ki so se vršila v Parizu. Odobril se je nato predlog iste stranke, da naj se razpravlja o odškodninah še-le, ko bo kancler v stanu podati tozadevno poročilo.

Hergt je izjavil v imenu nacionalistiške stranke, da more njegova stranka po noti, ki jo je poslala odškodninska komisija vladi, glasovati proti vladi.

Poslanec ljudske stranke Vocker je izjavil, da se pridružuje svojemu predgovorniku.

Nacionalistiški predlog je bil pri glasovanju odklonjen. V prid temu predlogu, to je proti vladi so glasovali nemški nacionalci, ljudska stranka in komunisti.

Državni zbor je bil nato odgoden do 13. junija. Na prihodnji seji se bo razpravljalo o interpelaciji neodvisnih socialistov glede pariških pogajanj o odškodninah.

Avstrija

Po sestavi nove vlade

DUNAJ, 1. Nova vlada je bila sestavljena, kakor znano, pod predsedništvom prelata Seipela na podlagi sporazuma med krščanskimi socialci in Vsenemci. V zbornici je glasoval za to vlado 101 poslanec, a proti jih je glasovalo 58 (socialni demokrati). Kancler Seipel in finančni minister pripadata krščansko-socialni stranki, minister vnanjih stvari Grünberger pa je bivši državni funkcionar.

«Neue Freie Presse» pravi, komentirajoč sestavo nove vlade: Novi kancler Seipel je vsled svoje spravljive politike in vsled svoje zmožnosti za pogajanja gotovo primeren, da postane predsednik meščanske vlade. On bi gotovo ne bil sprejel tega mesta, ko bi ne upal, da bo Avstrija dobila kako pomoč.

«Neue Wiener Tagblatt» pravi, da je nemogoče predvidevati posledice, ki bi jih povzročila eventualna zopetna odklonitev pomoči s strani entente.

«Reichspost» pravi, da ta vlada prvič združuje vse ne socialistične skupine narodne skupščine na enotni podlagi. To je znak političnega napredka in velevažen dogodek, ki se mora razumeti tudi v inozemstvu.

«Arbeiter Zeitung» se zgraža nad tem, da je bilo vodstvo republike v tem hudem času, ko stoji avstrijska republika pred finančnim polomom, poverjeno prelatu Seipelu, ki se prav nič ne zmeni za finančne težkoče prepadajoče države. Novemu kanclerju je bila, pravi list, prva skrb pri sestavljanju nove vlade, da dobi — naučno ministrstvo v roke pristaš krščansko-socialne stranke, dočim je jasno, da bi morala biti prva skrb vsake nove vlade, da dobi sposobnega moža za finančnega ministra. Nihče bi ne bil pričakoval, da bo ravno avstrijska republika vladana od rimskega gospoda. To je po sedemnajstem stoletju, ko je vladal kardinal Richelien Francijo, prvi slučaj. Republika ima torej — zaključuje list — vse vzroke, da gleda novo vlado s strahom v srcu.

Izredni občni zbor političnega društva „Edinost"

Včeraj se je vršil napovedani izredni občni zbor političnega društva «Edinosti», ki se ga je udeležilo zelo lepo število članov in ki je trajal nepretrgano od 10.30 do skoraj 4 popoldne. Predsednik dr. Wilfan ga je otvoril s poročilom o stanju vprašanja naše pokrajinske in osrednje organizacije, zlasti z ozirom na predlog goriškega odseka, naj bi se ustanovila tri samostojna politična društva za Goriško, Istro in Trst in z ozirom na predlog Istranov, naj bi se ohranilo skupno društvo za Trst in Istro.

Glavno vprašanje, okoli katerega se je vrtela zelo živahna, deloma tudi burna debata, je bilo, v kakšni obliki in v kakšnem obsegu naj se ohrani tista skupnost glede vrhovnih narodnih interesov, ki jo hočejo varovati tudi tisti, ki sicer zahtevajo popolno osamosvojitev pokrajinskih političnih organizacij: v obliki narodnega sveta, sestavljenega iz odposlancev teh organizacij, ali pa na podlagi dosedanje edinstvene društvene organizacije.

Uspeh debate je posnel predsednik Wilfan v obliki nasveta na naslov Goričanov, naj bi svoj predlog na novo preudarjali v širšem krogu zaupnikov iz vseh delov Goriške in priključenih delov Krajnske in Koroške, ki naj bi jim se predočilo, da se je na včerajšnjem izrednem občnem zboru znatna skupina članov iz vse Julijske Krajine iz raznih stvarnih razlogov izrekla za ohranitev edinstvene organizacije ob najširši avtonomiji pokrajinskih odsekov v stvareh njihovega lokalnega delokroga. Nasvet se je sprejel. Ker se radi tega položaj na Goriškem ne more še smatrati za popolnoma pojasnjenega, se je občni zbor glede druge točke dnevnega reda, namreč volitve novega odbora moral odložiti. Goričani so obljubili, da naznanijo svoj končni sklep glede svoje pokrajinske organizacije in njenega razmerja nasprotni skupni organizaciji najdalje do konca tega meseca.

Pred zaključkom zborovanja je predsednik dr. Wilfan naznanil, da ne more dalje ostati na svojem mestu, nakar se je na njegov predlog sklenilo, da bo, upoštevaje, da se podpredsednik dr. Slavik radi ravnokar prestane bolezni ne sme obremeniti s to nalogo, stari odbor vodi posle do novega občnega zbora.

Dnevne vesti

Častitim članom Političnega društva «Edinosti». Na včerajšnjem občnem zboru sem odložil po več ko dvanajstih letih predsedniško nalogo. Radi pozne ure se nisem mogel ustno posloviti od prisotnih. Zato naj mi bo dovoljeno teh-le par vrstic.

Srčno se zahvaljujem vsem, zlasti svojim ožjim drugovom pri političnem delu, ki so umevali in podpirali, kar sem skušal storiti po svojih dolžnostih, in so mi prizanašali, kjer le-tem, žal prepogosto, nisem bil dorastel.

Za to, kar sem storil in veljal kot predsednik našega političnega društva, se imam zahvaliti v prvi vrsti tej sami lastnosti, ki bi pa nič ne izdala, ko ne bi črpala moči in avtoritete iz ljubezni in zaupanja, ki se je ž njima naše ljudstvo oklenilo svoje vrhovne politične organizacije.

Poslavljam se od članov Političnega društva «Edinosti» z vročo željo, naj bi nikdar ne zatemnela med njimi zavest pomena, ki ga ima za naš narod v Italiji edinstvena politična organizacija.

V Trstu, 2. junija 1922.

Dr. Josip Wilfan.

Bela vrana. «Nazione» se je nekoliko skesala, da je pošteno obsodila sežanske dogodke. Popravlja se v toliko, da napadalci niso bili četasi «Sempre pronti» ampak neko dalmatinsko združenje in razumljivo je, pravi «Nazione», da so bili Dalmatinci bolj občutljivi z ozirom na splošni položaj Dalmacije in z ozirom na dejstvo, da se je imel odpovedati kraljev obisk mesta Zadra.

Nam je ime napadalca postranska stvar in čeravno imamo dokaz, da so se napadalci sami imenovali «Sempre pronti», sprejmemo tudi to, da je napad izvršilo dalmatinsko združenje. Mi zahtevamo strogo preiskavo, in ta naj zadene napadalce pa naj se imenujejo kakor hočejo. Kakor čujemo, je sežanski komisar že izvršil prvi del naše zahteve: Popisal je imena godcev, ki so bili svirali strašno nevarno pesem «Lepa naša domovina». Imena orožnikov so znana. Treba je najti še imena napadalcev. In to ne bo težko, ko imamo točne izjave lista. «Nazione», če se naše izjave nočejo upoštevati. Ves naš narod v Italiji in ne samo užaljeni sežanski okraj pričakuje to prenskavo in sodbo pristojnega sodišča.

Da hoče «Nazione» opravičiti svoje «Dalmatince» s tem, da so le radi tega napadli kraško godbo, ker so bili žalostni radi vesti, da kralj ne namerava obiskati mesta Zadra, to beležimo le radi kronike. Nazori so stvar ukusa!

Odmevi kraljevega obiska v Jugoslaviji. Ljubljanski list «Jugoslavija» je posvetil kar dve kolone zadržanju naših poslancev in našega lista o priliki obiska kraljevske dvojice. Ves članek je pisan v stilu, katerega mi in naše ljudstvo nismo vajeni. Stvar je postranska, udrihaj po osebah! Zato se tudi ne bomo spuščali v kako polemiko. Osebne zadeve se pri nas rešujejo pod «poslanim», v uredniškem delu Nas zanima le stvar. In kar je v članku navidezno stvarno, je le pretveza, da se daja udarcem na posamezne osebe tim večja moč. Naj poskusi «Jugoslavija» pisati stvarno, resno kritiko, tudi če bo ostra, in dali ji bomo primerna razjasnila, obrazložili svoje mnenje in stališče in prišli bomo gotovo do skupne točke, kjer bodo odpadle osebnosti in bo šlo le za korist naši narodni stvari. Beležimo od vsega članka le tolažljivo dejstvo, da se najde še nekje list na svetu, ki je v stanu posvetiti dve kolone našemu narodu v Italiji.

Nezdravo olje za mazanje podov. Občinski zdravstveni urad javlja: Prodaja se v trgovinah in tudi po hišah neko olje za lesene podove, ki diši po grenkih mandeljih, ker je zmešano z mirbanovo esenco (nitrobenzol ali nitrobenzin). Izhlapevanje te tvarine lahko povzroča glavobol, omotico, bruhanje itd. Zdravstveni urad je ukrenil potrebno da se to blago zapleni. Za vsak primer se občinstvo svari pred nakupom opisanega olja.

Društvene vesti

• **«Šentjakobska Čitalnica»** priredi kakor že objavljeno na binkoštno nedeljo, dne 4. junija v Dornbergu pod okriljem «Dornberške Čitalnice» opereto v treh djanjih «Čevljar baron». Sodeluje salonski orkester «Parme» in najboljši šentjakobski pevci. Nekateri solisti bodo peli tudi pri glavni maši s spremljevanjem orkestra. Začetek operete popoldne ob 3. uri. Odbor «Šentjakobske Čitalnice» upa, da bodo vaščani kakor tudi okoličani prihiteli vsi na to prireditev, da z veliko udeležbo dajo vsem novega poguma in veselja za nadaljno uspešno delovanje. Vozni red vlakov iz Trsta je sledeči: Trst-Prvačina: ob 6.10 uri zjutraj osebni in 11.5 zjutraj; od iz Prvačine: ob 19.32 osebni in ob 22.29 brzovlak. V nedeljo torej vsi v Dornberg in naj nihče ne zamudi tega lepega pomladanskega izleta.

Dobrodelni odbor slovenskih žena v Trstu ponovi na binkoštni pondeljek v prostorih «Delavskega konsumnega društva» otroško veselico z istim sporedom kot zadnjič. Čisti dobiček je namenjen naši deci.

M. D. P. — Sv. Jakob. Danes — v petek — ob 20 točno izredna odborova seja. Vabljeni so načelniki posameznih odsekov. Važnost dnevnega reda zahteva navzočnost vseh odbornikov in odborniških namestnikov. Tovariši, točnost! Podtajnik.

Tržaško kolesarsko društvo «Balkan» opozarja svoje člane, da se vrši v nedeljo, dne 4. t. m. redni občni zbor v prostorih svetoivanskega Narodnega doma. Na občnem zboru in pred njim se bodo vpisovali novi člani, vsled tega so vabljeni vsi, ki imajo smisel za sport. Odbor.

Iz tržaškega življenja

Tatvina. V noči od srede na četrtek so vdrli neznani tatovi v skladišče premoga, ki je last Adele Perottove, v ulici dei Fornelli št. 1, in odnesli 75 kr. Isti tatovi so vdrli tudi v sosednje skladišče vina tvrdke Ottavio Ventura & C. Tam pa niso našli ničesar.

Kolesarska nesreča na miramarski cesti. Natakar v restavraciji «Miramar», Josip Markič, star 31 let, se je vozil včeraj zjutraj okoli 8. ure s svojim kolesom po miramarski cesti. Tekom vožnje pa je padel z vozila in si zlomil desno nogo. Odpeljali so ga v mestno bolnišnico.

Maščevanje. Včeraj popoldne okoli 5. ure so pripeljali v mestno bolnišnico Marcello Pugliese, staro 22 let, stanujočo v ulici della Ginnastica št. 7. Mladenka je bila težko ožgana po obrazu. Okoli 4.45 je šla po ulici Santorio Santorio. Nenadoma je stopil pred njo uradnik Ivan Marach, stanujoč v ulici della Scorzeria št. 4, in ji zagnal stekleničo karbolne kisline v obraz. Marach je bil odpeljan v zapor. Uradnik se je maščeval nad Marcello, ker mu ni hotela vzvračati ljubezni.

Slučaj blaznosti. Pred snočnjim so pripeljali v opazovalnico mestne bolnišnice delavca Ivana M., starega 39 let, stanujočega v ulici della Tesa 11. M. se je pred nedolgim časom zmešala pamet. S prva je bil zelo miren, toda pozneje je postajal čezdalje nasilnejši. Pred včerajšnjim proti večeru se je oborožil z gorjačo in začel razbivati po svojem stanovanju pohištvo.

Obedovali so zastonj. Včeraj, ko je zvonilo poldne, so stopili v gostilno «Alla Fortuna» v ulici S. Francesco d'Assisi št. 2 trije mladeniči: dva sta bila v sivi obliki, razoglava, tretji pa v črni obleki. Vsi trije niso morda premogli 2 liri pa so vkljub temu naročili prvovrstno kosilo in vsak po pol litra pive. Ko so se nekoliko okrepčali, so pokadili zadnjo cigareto, nato so se pa zmazali eden za drugim iz gostilne. Ona dva v sivi obleki sta odnesla srečno pete, tretjega pa je prijel krčmar na vogalu ulice S. Francesco d'Assisi in ulice Giosuè Carducci. Mladenič je bil odpeljan na policijo. Tam je izjavil, da se imenuje Anton Constantini, star 19 let, stanujoč v ljudskem prenočišču v ulici Pondares. Onih dveh mladeničev ne pozna po imenu, pač pa na videz. Dobila sta ga na Borznem trgu in ga povabila v gostilno «Alla Fortuna» na kosilo. Mislil je, da ga ne bosta znanca vodila za nos in se je odzval povabilu. Constantini je bil preiskan. Pri njem niso našli niti vinarja. Mož je bil že parkrat pod ključem, ker je jedel in pil brezplačno. Vsa njegova izvajanja da ni bil to pot njegov namen jesti in piti zastonj, mu niso pomagala: moral je v zapor.

Vesti z Goriškega

Nabrežina. Dramatični odsek Javne ljudske knjižnice v Nabrežini ponovi v pondeljek ob 17. uri na splošno željo občinstva burko v štirih dejanjih «Vražja misel». Vabimo okoličane, da ne zamude lepe prilike. Igra nudi mnogo dobrega užitka in zabave.

Iz Divače. Na binkostni pondeljek priredi novoustanovljeno «Pevsko-izobraževalno društvo Divača-Ležeče» veliko veliko veselico na vrtu gosp. Frana Mahorčiča s sledečim sporedom: 1. «Triglav» (poje možki zbor). 2. «Krst pri Savici» (deklamacija). 3. «Mogočna pesem» (poje mešani zbor). 4. «Na visokem» (žaloigra v 3 dejanjih). 5. Večer na morju» (poje možki zbor). 6. «Trije snubci» (burka v 3 dejanjih). 7. «Na straži» (poje moški zbor). 8. Srečolov. 9. Šaljiva pošta. — Prosta zabava. V odmorih in po končanem sporedu svira glasbeno društvo iz Herpelj. Ker je vsakomur zagotovljen lep užitek in ker je čisti dobiček namenjen ustanovitvi društvene knjižnice, se vabi slavno občinstvo, da se te prireditve v kar največjem številu udeleži. Začetek ob 16. uri Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri gosp. Francu Žiberna. Odbor.

Vesti z Notranjskega

Koncert v Postojni. Pevski zbor učit. Zveze priredi v nedeljo, dne 4. junija ob 8. uri zvečer koncert v Postojni. Že pri prvem večeru v Gorici je zbor triumfiral. Pot pevskega zbora gre navzgor proti daljnemu cilju, ki si ga je postavil. Postojna bo drugi korak na poti navzgor. Program je deloma predrugačen in nudi najlepše stvari, kar jih premore naša moderna glasbena umetnost.

Il. Bistrica. Na binkoštno nedeljo in pondeljek nastopijo v gledališki dvorani v Il. Bistrici ruski umetniki z dramo in koncertom. Spored je zelo zanimiv. Začetek ob 8 in pol.

Na binkoštno nedeljo na Slap! «Slov. izobraževalno društvo» na Slapu pri Vipavi priredi v proslavo 15letnice smrti Simona Gregorčiča na grajskem dvorišču, G. Rudolfa Ferjančiča dne 4. junija 1922, t. j. na binkoštno nedeljo točno ob pol 4. uri popoldne veliko narodno slavnost s sledečim sporedom: 1. Prolog: V spomin 15letnice smrti Simona Gregorčiča, deklamacija. 2. V. Vodopivec: «Naša zvezda» poje Slap. mešani pevski zbor. 3. Narodna: «Rožmarin», dvospev. 4. V. Vodopivec: «Le plakaj», poje Slap. mešani zbor. 5. «Čašica kave», šaloigra v 1 dejanju. Igra društveni dekliški odsek. 6. Foerster: «Njega ni», poje pevsko moški zbor, slov. izobr. dr. iz Šturij. 7. «V Ljubljano je dajmo», veseloigra v 3 dejanjih (J. Ogrinec). 8. Slavnostni govor (po I. dejanju J. Majerhofer). 9. P. H. Sattner: «Nazaj v planinski raj», poje meš. pevski zbor, kat. slov. izob. društva iz Vrhpolja (po II. dej.). Jak. Aljaž: «Ujetega ptiča tožba», poje meš. pevski zbor iz Sv. Križa. 11. K. Adamič: «Dekletce podaj mi roko», poje meš. zbor Slap. (po III. dejanju). — Med točkami igra: Tamburaški zbor iz Šturij. — Vstopnina I. sedež 4 lire, II. sedež 3 lire, stojišča 2 liri, za otroke od 12 do 15 leta 1 liro. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo novega društvenega odra, se preplačila hvaležno sprejemajo. Po veselici prosta zabava na licu mesta, kjer bo preskrbljeno z mrzlimi jedili in pijačo. V slučaju slabega vremena se vrši veselica teden pozneje. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Književnost in umetnost

«Novi rod». Izšla je šesta številka «Novega roda» s sledečo vsebino: Ivan Albrecht: «Sveti Juraj»; Pastuškin: «Čebela v ajdi»; France Bevk: «Naši zvonovi pojo»; Fr. Milčinski: «Zgodbe kraljeviča Marka»; Ivan Zorec: «Zakladi cvto»; Vladimir Levstik: «Maček in lisica»; Ivan Albrecht: «Sirota». — Pouk in zabava. — Kotiček malih.

Jadranka za mesec junij prinaša sledečo vsebino: M. Tavčarjeva: «Baba na Srvelah»» Aleksandra: «Pomladna»; M. Skrinjarjeva: «Naloga žene»; M. Stepančičeva: «Izprehod po Skandinaviji»; Iv. Vasiljeva: «Hrepenenje»; M. Gregorčičeva: «Veronika Deseniška»; Iv. Smrekarjeva: «Naš živež»; V prevodu je črtica «Učitelj iz Sv. Križa.» — To in nekaj drugih črtic je pod naslovom «Italijanska in slovanska mladina» spisal Lah, ki pa ima svojo domovinsko pravico v tolminskih hribih. Goriomenjena in druge črtice, ki jih bo Jadranka donesla, utegne zanimati marsikoga zlasti pa naše ljudi s Krasa in Čičarije, da bodo vedeli kak sloves o njih podaja italij. pisatelj javnosti stare Italije, po kateri se je knjiga baje vsa razprodala. Že ta odlomek dokazuje dovolj, na kak strupen način znajo Italijani vzgajati brezmejno sovraštvo proti našemu plemenu. («Jadranka» je na prodaj po tobakarnah. Cenj. odjemalci naj ne kupujejo lista od nikogar drugega. Uprava je namreč prišla na sled, da je neka ženska zadnje mesece razprodala po mestu v svoj lastni prilog do 200 «Jadrank».)

Gospodarstvo

Mihanović namerava prenesti svoje podjetje v Jugoslavijo. Našim slovenskim čitateljem morda ne bo znano ime Mihanović. Rodom Dalmatinec iz Dubrovnika se je še kot deček izselil v Argentinijo ter je tam vsled svoje spretnosti in neumorne pridnosti prišel do velikanskega premoženja. Danes je eden največjih brodolastnikov vsega sveta in s svojimi številnimi ladjami obvladuje vso pomorsko trgovino Južne Amerike. Kljub svojemu dolgoletnemu boravku v Argentiniji ni zaprosil za državljanstvo te dežele; nasprotno, dal si je lani potrditi jugoslovensko državljanstvo. Iz ljubljanskega «Jutra» doznavamo, da se Mihanović sedaj mudi v svoji domovini ter da se pogaja z vlado glede prenosa svoje mornarice v Jugoslavijo. Če bo prišlo do tega, zaključuje omenjeni list, bo pridobila Jugoslavija eno največjih trgovinskih mornaric na svetu.

Mali oglasi

SPALNE SOBE, za eno osebo, s psiho, se prodajajo po L 850.—. Skladišče via Udine 25. 1101

JEDILNE SOBE iz amerikanskega orehovega lesa od L 2000 naprej se prodajajo v skladišču via Udine 25. 1102

V SKLADIŠČU via Geppa 17, se prodaja pohištvo popolnoma zajamčeno po zelo ugodnih cenah. Popolne poročne sobe z mizico in dvema stolicama za L 1100.— krasne poročne sobe od L 2000.— naprej, jedilne sobe s stolicami s pravim usnjem od L 3000 naprej, pohištvo za vrt, kuhinjo, predsobo, pisarno, tudi posamezni kosi, in naslanjači. Preprodajalcem in hotelirjem se da popust. 1103

HIŠA v Puli, z dvema stanovanjema in dvema trgovinama, in sicer z ogljem in mešanim blagom se proda po ugodni ceni. Pojasnila v Puli, via Badoglio 15. 1096

PRIJATELJI! Zopet razpolagam s pravo vipavsko vinsko kapljico; samo po L 4.40 liter. Via Udine 69, Koruza. 1097

HIŠICA z vrtom, v bližini Montebella se proda za L 8000. Via Pietà 5, čevljarnica. 1098

GOSTILNA, vpeljana, z obilno opremo, z dekretom za klet, najeta za tri leta se proda zaradi odpotovanja. Naslov pri upravništvu. 1099

ORKESTRON za gostilno, češki izdelek, velik, za ples in koncert se proda zaradi odpotovanja. Naslov pri upravništvu. 1100

HIŠA, nova, na prometnem kraju, pripravna za vsako obrt, obstoječa iz devetih prostorov, vinske kleti in dvorišča, se proda v Bazovici. Pojasnila se dobivajo v društveni gostilni. 1094

TISOČ lir nagrade dobi oni, komur se posreči dobiti moja konja, ki sta mi bila ukradena v noči dne 25. maja. Prvi 3½ leta star, svetločrne barve, z belo liso na glavi, širokih prsi, srednjevelik, leva zadnja noga do polovice bela. Drugi 8 let star, rjavec, na hrbtu ima madež brez dlake, desna prednja noga nekoliko odrsana. Vrednost konj 6 do 7 tisoč lir. Anton Suša, Dolenjavas-Senožeče. 1095

NOVE POSTELJE L 60, vzmeti 55, žimnice 40 volnene 95 in drugo pohištvo se prodaja po nizki ceni. Fonderia 3. 1071

NA PRODAJ vinska posoda, bednji in sodi od 6, 3½ in 2½ hl, mala posoda, vozovi, mize, stoli. Sv. Ivan, Vrdela, pri stari cerkvi. 1074

TRGOVSKI POMOČNIK bolša moč, pridna in vesten se sprejme v trgovino z železnino in špecerijami. Naslov pri upravništvu. 1062

15 DO 16 LETEN deček se sprejme kot učenec za pekovsko obrt. Samo zdravi in pošteni dečki imajo prednost. Predstaviti se osebno. Ante Mlakar, Sv. Peter na Krasu. 1083

HIŠA, nova z gostilno in prostim stanovanjem, pri tramvajski postaji via dell'Istria, se proda za L 30.000. Via Madonnina 4, II, 3—6. 1087

MARIACELJSKE KAPLJICE Pain, Expeller, Bioglobin in druge specijalitete se dobivajo v lekarni v Il. Bistrici. 28

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonnina 10, I. 16

Kmetijsko društvo (mlekarna)
reg. zadruga z neom. zavezo 382
v Cerknem štev 202
da v najem vse svoje prostore v prilično
za daljšo dobo, najboljšemu ponudniku. Prostori (pet po številu) so obširni in pripravni za vsako večjo trgovino ali obrt. Morebitni najemniki dobijo pojasnila pri društvenemu načelniku
gospodu F. I. v Cerknem štev. 62.

Odlikovani zavod za vrtnarstvo in cvetličarstvo
M. GERMAN
Trst, (Redipulje)
Via Roma 3. Via Michelangelo Buon. 718
Telefon 12-49. (42)
Semena vseh vrst, drevesa, rastline, sadni čebulček itd. itd.
Cenik na zahtevo. Pošiljatve na vse kraje.

PODLISTEK

I. S. TURGENJEV:

RUDIN (8)

(Iz ruščine prevedel **Ivan Vouk.**)

— No! — je pripomnila Darja Mihajlovna: — Afrikan Semjonič je zajahal svojega konja, do večera ne stopi z njega.

— Moj konj... A ženske imajo kar tri, ki jih nikoli ne razjašejo — razen tedaj, ko spe.

— Kateri so ti trije konji?

— Očitanje, namigovanje, grajanje.

— Veste, kaj mislim, Afrikan Semjonič, — je začela Darja Mihajlovna: niste brez vzroka jezni na ženske. Ena vas je gotovo...

— Užalila, hočete reči? — jo je prekinil Pigasov.

Darja Mihajlovna je bila v zadregi, spomnila se je njegovega nesrečnega zakona... in pokimala je samo z glavo.

— Ena ženska me je zares užalila, — je izpregovoril Pigasov: — četudi je bila dobra, zelo dobra...

— Kdo bi ta bila?

— Moja mati, — je odgovoril Pigasov z nizkim glasom.

— S čim vas je mogla ona užaliti?

— S tem, da me je rodila...

Darja Mihajlovna je namršila obrvi.

— Zdi se mi, — je rekla — da zavzema naš pogovor neveselo smer... Constantin, zaigrajte nam novo Talbergovo etudo... Zvoki glasbe naj ukrote Afrikana Semjoniča. Orfej je ukrotil celo divje zveri.

Konstantin Diomidič je sedel za klavir in zaigral etudo prav dobro. Darja Mihajlovna ga je spočetka z zanimanjem poslušala, kmalu pa se je zopet zaglobila v ročno delo.

—Merci, c'est charmant, — je rekla Darja Mihajlovna: — Talberga imam rada. Il est si distingué. Kam ste se zamislili Afrikan Semjonič?

— Razmišljal sem, — je začel z zateglim glasom Pigasov, — da so tri vrste egoistov: egoisti, ki sami žive in puste živeti druge; egoisti, ki sami žive, a ne dado drugim živeti; končno egoisti, ki sami ne žive in ne dado drugim živeti... Ženske spadajo po veliki večini k tretji vrsti.

— Kako ste ljubeznivi! Le enemu se čudim, Afrikan Semjonič, temu, da so vaše sodbe tako samozavestne; zdi se, kakor da je izključeno, da bi vi mogli kaj pogrešiti.

— Kdo trdi to! tudi jaz morem pogrešiti, tudi moški more pogrešiti. Toda, ali veste, kakšna je razlika med pogreškom mojih sovrstnikov in ženskim pogreškom? Ali veste? Evo, ta-le: moški, na primer, bo včasih trdil, da dvakrat dva ni štiri, ampak pet ali tri in ena polovica; toda ženska poreče, da dvakrat dva je stearinova sveča.

— Če se ne motim, sem to od vas že čula.... Toda dovolite, da vas vprašam, v kakšni zvezi je vaša misel o treh vrstah egoistov z glasbo, ki ste jo ravnokar poslušali?

— V nobeni, ker jaz nisem poslušal godbe.

— No, «ti, batjuška, vidim, si nepobaljšljiv», — se je izrazila Darja Mihajlovna z nekoliko pokvarjenim Gribojedovskim stilom. — Kaj ljubite pravzaprav, če vam še glasba ne ugaja, morda literatura?

— Literaturo ljubim, toda ne sedanje.

— Čemu ne?

— Evo čemu. Nedavno sem se vozil na splavu čez Oko z nekim gospodom. Splav je pristal k strmemu bregu: vozove je bilo treba z rokami vleči na breg. Voz onega gospoda je bil zelo težek. Medtem, ko so se vozniki trudili, da bi povlekli koleselj na breg, je gospod stal na splavu in tako vzdihoval, da ga je bilo težko poslušati... Evo, sem pomislil, to je najnovejša uporaba takozvanega sistema o delitvi dela! Prav takšna je današnja literatura: drugi vozijo, to se pravi delajo, a ona vzdihuje.

Darja Mihajlovna se je nasmehnila.

(Dalje).

V nedeljo vsi v Dornberg k opereti „ČEVLJAR BARON" 381